

Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij

Jaarverslag 2016

CCI

Titel

Versie

1.0

Verslagjaar

2016

Datum van goedkeuring CvT

8 mei 2016

Contactpersoon

Joeri de Leeuw

Inhoud

1. Identificatie van het jaarlijkse uitvoeringsverslag	4
2. Overzicht van de uitvoering van het operationele programma	5
2.1 Juridisch kader	5
2.2 Focus van het Nederlandse Operationeel Programma.....	5
2.3 Financieringsinstrumenten	5
2.4 Financiële gegevens.....	5
2.5 Indicator gegevens.....	6
3. Uitvoering van de Unieprioriteiten.....	6
3.1. Overzicht van de uitvoering	6
3.2. Resultaat-, output- en financiële indicatoren voor het EFMZV.....	9
3.3. Financiële gegevens.....	9
4. Kwesties die van invloed zijn op de prestaties van het programma en genomen corrigerende maatregelen.....	10
4.1. Maatregelen die zijn genomen om aan de ex-antevoorwaarden te voldoen.....	10
4.2. Kwesties die van invloed zijn op de prestaties van het programma en de genomen corrigerende maatregelen	10
5. Informatie over ernstige inbreuken en corrigerende maatregelen	11
6. Informatie over de maatregelen die zijn genomen ter naleving van artikel 41, lid 8.....	11
7. Informatie over de maatregelen die zijn genomen om de bekendmaking van de begunstigden te waarborgen.....	11
8. Activiteiten in verband met het evaluatieplan en samenvatting van de evaluaties	12
8.1 Evaluatiebijeenkomst aanlandplicht projecten.....	12
8.2 Evaluatiebijeenkomst innovatie rendementsverbetering.....	12
8.3 Jaarlijkse evaluatiebijeenkomst.....	12
9. Publiekssamenvatting	13
9.1 Focus van het programma.....	13
9.2 Uitvoering van het programma per unieprioriteit.....	14
10. Verslag over de uitvoering van de financieringsinstrumenten	16
11. Beoordeling van de uitvoering van het operationele programma.....	16
11.1 Beoordeling van de gegevens en van de vooruitgang die is geboekt bij de verwezenlijking van de doelstellingen van het programma	16
11.2 Beoordeling of de geboekte vooruitgang voldoende is om de mijlpalen en streefdoelen uiteindelijk te bereiken.....	20
De outputindicator voor 2018 van unieprioriteit 1 is vastgesteld op 6 afgeronde projecten. Hieraan is een	20

De outputindicator voor 2018 van unieprioriteit 2 is vastgesteld op 0 afgeronde projecten. Hieraan is een	21
De outputindicator voor 2018 van unieprioriteit 3 is vastgesteld op 1 afgerond project. Hieraan is een	22
De outputindicator voor 2018 van unieprioriteit 5 is vastgesteld op 2 afgeronde projecten. Hieraan is een	22
De outputindicator voor 2018 van unieprioriteit 6 is vastgesteld op 1 afgerond project. Hieraan is een	22
12. Horizontale beginselen van de uitvoering	22
12.1 Beoordeling van de uitvoering van specifieke maatregelen inzake partnerschap en meerlagig bestuur.....	23
12.2 Beoordeling van de uitvoering van specifieke maatregelen inzake bevordering van gelijkheid van mannen en vrouwen en non-discriminatie.....	23
12.3 Beoordeling van de uitvoering van specifieke maatregelen inzake duurzame ontwikkeling	23
13. Verslag over de steun die is gebruikt voor doelstellingen op het gebied van klimaatverandering	24

1. Identificatie van het jaarlijkse uitvoeringsverslag

CCI

Titel

Versie 1.0

Verslagjaar 2016

Datum van goedkeuring CvT 8 mei 2016

2. Overzicht van de uitvoering van het operationele programma

Het jaar 2016 stond in het teken van de start van het EFMZV; het nader uitwerken van het operationeel programma in concrete regelingen en overheidsopdrachten, het afronden van de designation audit, de eerste systeemaudit, en het nader uitwerken van procedures voor regelingen en overheidsopdrachten

2.1 Juridisch kader

De bepalingen van het EFMZV zijn vastgelegd in de Verordeningen (EU) nr. 508/2014 en (EU) nr. 1303/2013. Voor subsidies is nationaal aanvullende regelgeving opgesteld in de Regeling Europese EZ-Subsidies (REES). Per maatregel wordt een of meerdere aparte modules opgenomen in de REES.

2.2 Focus van het Nederlandse Operationeel Programma

Het Nederlandse Operationeel Programma is gericht op het bevorderen van innovaties voor verduurzaming en rendementsverbetering in de vissector. Dit zal bereikt worden door het bevorderen van samenwerking tussen verschillende partijen, het financieren van innovatieprojecten en uitrol van innovaties, en het uitzetten van gerichte (onderzoeks)opdrachten vanuit de overheid.

Nederland kiest op het terrein van de uitvoering bewust voor een beleidsmatige focus en stelt een beperkt aantal maatregelen het EFMZV programma open. Bovendien zal binnen elke maatregel het aantal openstellingen beperkt zijn. Waar mogelijk worden openstellingen met een meerjarige looptijd gerealiseerd. Een beperkter aantal, thematisch gerichte openstellingen, geeft meer richting aan de inhoud van projecten. Hierdoor sluit, naar verwachting, het aanbod van projecten beter aan bij het beschikbare budget en zullen minder projecten worden afgewezen. Daarnaast zijn de uitvoeringskosten lager bij een beperkt aantal openstellingen.

Nederland heeft bewust gekozen om voor de selectie van concrete acties bij innovatie regelingen met een tendersystematiek te werken. Het doel van de tendersystematiek is om projecten binnen de visserijsector met elkaar te kunnen vergelijken om zo de kwalitatief beste projecten te selecteren. Door regelmatig maatregelen een beperkte tijd open te stellen, krijgen enkel de beste projecten toegang tot publieke middelen. De kwalitatieve weging van projecten maakt onderdeel uit van de tenderprocedure. Duurzaamheid geldt bij vrijwel iedere openstelling als beoordelingscriterium. Middels het vaststellen van de selectiecriteria kan het Comité van Toezicht in beperkte mate tussentijds bijsturen, zonder dat het OP gewijzigd hoeft te worden.

2.3 Financieringsinstrumenten

Op dit moment zijn er geen financieringsinstrumenten opengesteld onder het EFMZV. Er wordt nagedacht over de voor- en nadelen.

2.4 Financiële gegevens

In de jaren tot en met 2016 is inmiddels 43.2% van het programmabudget gecommiteerd. In totaal zijn 39 concrete acties geselecteerd. Hiervan zijn er 20 geselecteerd vanuit het proces overheidsopdrachten en 19 vanuit openstellingen. De geselecteerde concrete acties zijn voor een belangrijk deel overheidsopdrachten die op basis van Unieprioriteit 3 en Unieprioriteit 6 zijn uitgezet. Met name het aantal uit openstellingen geselecteerde concrete acties blijft vooralsnog achter bij de verwachtingen.

Er zijn in 2016 nog geen betalingen aan begunstigden gedaan. Er zijn derhalve ook nog geen uitgaven bij de EC gedeclareerd. Er is nog geen indicatie dat het budget 2014 en 2015 niet voor eind 2018 zal zijn gedeclareerd. Aan het begin van de programmaperiode is een groot aantal omvangrijke overheidsopdrachten gecommiteerd. De verwachting is dat de kosten voor deze opdrachten in 2017 gedeclareerd zullen worden. Indien dit lukt, wordt de N+3 voor 2018 gehaald.

2.5 Indicator gegevens

Door de latere en achterblijvende selectie van concrete acties is er een risico dat de mijlpalen van 2018 niet worden gehaald, omdat projecten dan nog niet voltooid zijn. Voor unieprioriteit 1 is zowel onzeker of de streefwaarde van de outputindicator als de financiële indicator gehaald zullen worden. De uitvoering van unieprioriteit 2 ligt enigszins achter op schema. De streefwaarde van de outputindicator wordt wel gehaald. Of de streefwaarde van de financiële indicator wordt gehaald is afhankelijk van tussentijdse betaalaanvragen van begunstigden. De uitvoering van unieprioriteit 3 ligt goed op schema. Verwacht wordt dat beide mijlpalen in 2018 worden gehaald. De uitvoering van unieprioriteiten 5 en 6 ligt achter op schema. Zowel voor de outputindicator als de financiële indicator is onzeker of de streefwaarden gehaald zullen worden. Voor meer informatie over de indicatoren zie paragraaf 11.2.

3. Uitvoering van de Unieprioriteiten

3.1. Overzicht van de uitvoering

Unieprioriteit 1 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde visserij, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat.

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2016 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- Uitvoering regeling Jonge Vissers 2015 (artikel 31 en artikel 44, Vo. (EU) nr. 508/2014). Van de 5 subsidieaanvragen is 1 afgewezen, 1 ingetrokken en 3 zijn verleend. Er zijn 3 betalingsaanvragen gedaan, maar er is nog niet uitbetaald.
- Uitvoering regeling innovatie aanlandplicht (artikel 39, Vo. (EU) nr. 508/2014). Van de 4 subsidieaanvragen zijn 4 verleend. Deze projecten zijn trager van start gegaan dan initieel gepland.
- Openstelling regeling Jonge Vissers 2016 (artikel 31 en artikel 44, Vo. (EU) nr. 508/2014). Doel van de regeling Jonge Vissers is het ondersteunen van vissers jonger dan 40 jaar bij de eerste aanschaf van een vissersvaartuig. Deze regeling is opengesteld van 4 januari 2016 tot en met 31 december 2016. Van de 5 subsidieaanvragen zijn er 3 verleend, is er 1 niet in behandeling genomen, is er 1 afgewezen.
- Openstelling regeling rendementsverbeteringsprojecten (artikel 26, Vo. (EU) nr. 508/2014). Doel van de regeling is om de rendementen van visserijbedrijven te verbeteren, door financiële ondersteuning te geven bij het intensiveren van technologische ontwikkeling en innovatie. Deze regeling is opengesteld van 14 januari 2016 tot en met 1 april 2016. Er zijn 7 subsidieaanvragen gedaan, alle 7 aanvragen zijn afgewezen.
- Uitvoering opdracht voor uitzet van glasaal (artikel 37, Vo. (EU) nr. 508/2014). Het doel van dit project is om glas- en pootaal uit te zetten en om de uittrek van schieraal te verhogen, conform de doelstellingen uit de Europese Aalverordening (EG-Vo 1100/2007). Binnen deze opdracht is in 2016 voor 375.000 euro glasaal uitgezet in de daarvoor aangewezen gebieden.

- Uitvoering opdracht pulsonderzoek (artikel 28, Vo. (EU) nr. 508/2014). Dit project is aanbesteed in 2015, de uitvoering van de opdracht is gestart op 1 januari 2016. De looptijd van het project is vier jaar.
- Uitvoering opdracht voortzetting kenniskringen (artikel 28, Vo. (EU) nr. 508/2014). Deze opdracht is in 2015 uitgezet en in 2016 uitgevoerd. Het kenniskringen project is daarmee afgesloten. De kenniskringen bestonden uit vissers en wetenschappers en (soms) anderen die werkzaam zijn in de sector, of rondom een specifieke visserij methode, of rondom specifieke thema's die voor meerdere visserijen van belang zijn. De deelnemers konden leren rondom één of meerdere thema's, eventueel kleine experimenten uitvoeren en samenwerken met de wetenschap. Het doel van het project kenniskringen visserij was het verduurzamen van de sector. Deze verduurzaming kwam tot stand door:
 - Verbetering kennisniveau vissers;
 - Versterking ondernemerschap;
 - Samenwerking tussen visserspraktijk met onderzoek, overheid, ngo's, andere ketenpartijen, onderwijs en natuurlijk vissers onderling;
 - Verhogen van het lerend vermogen van de sector.

In totaal zijn in 2016 37 kennisvragen beantwoord.

- Voorbereiding openstelling regeling innovatie visserij (artikel 39 en 44, Vo. (EU) nr. 508/2014). Deze regeling is gericht op innovatie voor duurzame visserij, zowel zee- en kustvisserij als binnenvisserij. Deze subsidiemodule volgt uit twee van de drie doelstellingen van het Operationeel Programma van het EFMZV, namelijk verdere verduurzaming van de visserijsector en invoering van de aanlandplicht. Op grond van deze subsidiemodule kunnen visserijorganisaties, visserijondernemingen en overige marktdeelnemers, al dan niet in samenwerkingsverband, in aanmerking komen voor subsidie voor innovatieprojecten gericht op het ecologisch verduurzamen van de visserij. Deze regeling zal in het eerste kwartaal van 2017 opengesteld worden.
- Voorbereiding openstelling partnerschappen tussen wetenschappers en vissers (artikel 28 en 44, Vo. (EU) nr. 508/2014). Deze regeling is gericht op het opzetten van netwerken, partnerschapovereenkomsten of verenigingen tussen wetenschappers en vissers of visserijorganisaties en op het verrichten van activiteiten daarbinnen, zoals kennisontwikkeling en kennisdeling. Deze regeling is bedoeld als vervanging voor de opdracht kenniskringen. Deze regeling zal in het tweede kwartaal van 2017 opengesteld worden.
- Selectie van de opdracht garnalenpuls (artikel 28 Vo. (EU) nr. 508/2014). Deze opdracht zal vanaf 2017 worden uitgevoerd en is gericht op het in kaart brengen van de effecten van grootschalige toepassing van de pulstechniek in de garnalenvisserij.

Unieprioriteit 2 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde aquacultuur, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat.

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2016 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- Openstelling regeling aquacultuurinnovatieprojecten (artikel 47, Vo. (EU) nr. 508/2014). Bij een duurzame aquacultuur horen naast economisch rendement ook aspecten als milieu, gezondheid, welzijn en maatschappelijk draagvlak. De subsidiemodule is bedoeld om innovaties in de aquacultuur te bevorderen waarbij deze verschillende aspecten van duurzaamheid worden meegewogen. Hierbij kan gedacht worden aan efficiëntere productiemethoden waardoor de

economische rentabiliteit wordt verhoogd of aan maatregelen waarmee diergezondheid en welzijn van vissen wordt verbeterd en de nadelige effecten op het milieu worden verminderd. Deze regeling is opengesteld van 1 april tot en met 30 juni. Er zijn 10 subsidieaanvragen gedaan. De beoordeling wordt in 2017 afgerond.

Unieprioriteit 3 uitvoering van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid.

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2016 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- In 2016 is de opdracht datacollectie uitgevoerd (artikel 77, Vo. (EU) nr.508/2014). Jaarlijks is er 4,5 mln beschikbaar om de datacollectie uit te voeren. Dit omvat mariene monitoring die verplicht is onder de Europese datacollectieverordening (EG-Vo 199/2008).
- In 2016 is daarnaast de datacollectie opdracht 2017-2019 geselecteerd. Deze opdracht is inhoudelijk gelijk aan de datacollectie opdracht 2014 – 2016.
- In 2015 is gestart met een drietal IT-projecten die betrekking hebben op controle en handhaving. Deze projecten hebben betrekking op het door ontwikkelen van de digitale registraties, controles en rapportages in de visserij en het op orde brengen van de dataketen bij controle- en handhaving. De uitvoering van deze projecten loopt in 2016 nog door.
- In 2016 is een viertal IT-projecten gestart dat betrekking heeft op het versterken van de ondersteuning van visserij monitoring, controle en handhaving, het verbeteren van de basis/deelregistraties en het blijven voldoen aan de controle en GVB eisen en eisen op het gebied van internationale visserij gegevensuitwisseling.

Unieprioriteit 5 bevorderen van afzet en verwerking

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2016 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- Openstelling regeling productie en afzetprogramma's (artikel 66, Vo. (EU) nr. 508/2014). Doel van de regeling is om in Nederland gevestigde erkende producentenorganisaties voor visserijproducten en producentenorganisaties voor aquacultuurproducten te ondersteunen bij de voorbereiding van productie- en afzetprogramma's. Bij deze regeling wordt gebruik gemaakt van een lumpsum. Voor elk ingediend productie en afzetprogramma ontvangt de betreffende producentenorganisatie een vast subsidiebedrag van €5.900,-. Deze regeling is opengesteld van 29 augustus 2016 tot en met 16 september 2016. Er zijn 10 subsidieaanvragen gedaan, hiervan zijn 9 aanvragen verleend, 1 aanvraag is afgewezen.
- Openstelling regeling afzetbevorderingsprojecten (artikel 68, Vo. (EU) nr. 508/2014). Doel van de regeling is om steun te verlenen voor afzet- en verwerkingsactiviteiten die marktdeelnemers verrichten om de waarde van de visserij- en de aquacultuurproducten te maximaliseren. Hierin gaat bijzondere aandacht uit naar de bevordering van concrete acties die de integratie van productie-, verwerkings- en afzetactiviteiten in de bevoorradingketen ten doel hebben, of die bestaan uit innovatieve procedures of methoden. Deze regeling is opengesteld van 3 oktober tot en met 15 december 2016. Er zijn 9 subsidieaanvragen gedaan.

Unieprioriteit 6 Geïntegreerd Maritiem Beleid

- Zwerfafval en onderwatergeluid zijn onderdeel van de Goede Milieutoestand onder de KRM. Deze onderwerpen zijn relatief nieuw en hebben daarom prioriteit in de ontwikkeling van kennis en maatregelen.

- In 2016 zijn drie van de zeven door het CvT goedgekeurde projecten gestart. De overige projecten verkeren in diverse fasen van voorbereiding, van het aanvragen van een ex ante toets bij RVO tot het voorbereiden van een (Europese) aanbesteding.

Zwerfafval

- Het verzamelen van scheepsafval, de financiering en de effectiviteit daarvan is geïnventariseerd voor elf kleinere Nederlandse zeehavens. Dit levert een integraal overzicht op van het scheepsafvalbeheer, de voorzieningen, best practices en mogelijke verbeterpunten van dit beheer. Gebruikers, havenbeheerders en afvalinzamelaars zijn in deze studie betrokken. De resultaten en aanbevelingen zijn op 9 februari 2017 met deze stakeholders besproken. In de volgende opdracht (2017) wordt de haalbaarheid van een internationaal toepasbaar kwaliteitslabel-systeem voor afvalmanagement aan boord en in de haven onderzocht. Immers bij een goed afvalbeheer op schepen en in havens zullen schepen meer geneigd zijn afval aan te land en i.p.v. dat dit afval in de zee wordt gegooid.
- Het opruimen van zwerfafval in en langs de rivieren is een belangrijke aanzet voor het verminderen van de aanvoer van zwerfafval door rivieren naar zee. Rijkswaterstaat is beheerder van de grote rivieren. In 2016 is gestart met het inventariseren van de bestaande zwerfvuilophaalregeling en het verkennen van de mogelijkheid om dit bij Rijkswaterstaat op te schalen. Dit omvat ook het organiseren van een goed lopend zelfstandig netwerk van alle stakeholders voor het opruimen van zwerfafval en kennisdeling en kennisverspreiding ter bevordering van draagvlak voor het nemen van maatregelen in het voorkomen van zwerfafval.

Onderwatergeluid

- Onderwatergeluid wordt onderscheiden in hard impulsgeluid en langdurend achtergrondgeluid. Om de cumulatieve effecten van impulsgeluid op vooral zeezoogdieren bij de aanleg van windmolenparken te beoordelen is in internationaal verband (OSPAR en EU) een methode ontwikkeld. De methode zal worden toegepast tijdens de planfase en MER-studies bij de aanleg van windmolenparken op de Noordzee. In 2016 is een verkennend onderzoek uitgevoerd voor het aanpassen van de methode ten behoeve van de beoordeling voor de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM) in 2018. Resultaat is een plan van aanpak voor de overige opdrachten binnen dit project die in 2017 en 2018 (Europees) worden aanbesteed. Rapportage is in het Engels tbv kennisuitwisseling met internationale netwerken van experts en beleidsmakers.

3.2. Resultaat-, output- en financiële indicatoren voor het EFMZV

Gegevens voor resultaat- en outputindicatoren staan in de bijlage, tabel 3 resultaatindicatoren respectievelijk tabel 4 outputindicatoren. De financiële indicatoren staan in tabel 1. In het jaar 2016 zijn er nog geen betalingen verricht. Dit komt doordat de beoordeling van de ingediende betaalaanvragen in 2016 nog niet was afgerond.

3.3. Financiële gegevens

Er hebben in 2016 nog geen betalingen plaatsgevonden. In de bijlage is tabel 4 Financiële gegevens voor het EFMZV en tabel 5 Kosten van buiten het programmagebied uitgevoerde acties opgenomen.

4. Kwesties die van invloed zijn op de prestaties van het programma en genomen corrigerende maatregelen

4.1. Maatregelen die zijn genomen om aan de ex-antevoorwaarden te voldoen

Op het moment van indiening van het Operationeel Programma “Duurzaam Vissen voor de Markt” is aan alle ex-ante voorwaarden voldaan.

4.2. Kwesties die van invloed zijn op de prestaties van het programma en de genomen corrigerende maatregelen

De afwikkeling van het EVF heeft een belangrijke invloed gehad op de start en uitvoering van het EFMZV. In 2016 zijn vanwege auditbevindingen een aantal correcties doorgevoerd op de declaraties bij de Europese Commissie voor het EVF. Deze correcties hebben in een aantal gevallen vervolgens geleid tot terugvorderingen bij begunstigden. De sector is van mening dat tijdens de wedstrijd de spelregels zijn gewijzigd. Men heeft het gevoel dat dat men niet altijd kan bouwen op vooraf ingewonnen advies. Door deze ervaringen is de Nederlandse visserijsector kopschuw geworden voor deelname aan het EFMZV.

Een van de geleerde lessen van het EVF is dat helderheid vooraf voor alle betrokkenen van groot belang is, bijvoorbeeld om te zorgen dat de managementautoriteit volledige informatie krijgt van aanvragers en een gedeelde interpretatie bestaat over definities. Dit heeft geleid tot duidelijke en strikte regelgeving. Ook wordt hierdoor door de MA vooraf meer en gedetailleerdere informatie bij subsidieaanvragers opgevraagd. Hierdoor zijn de administratieve lasten om subsidie aan te kunnen vragen groter geworden waardoor de animo om subsidie aan te vragen verder is gedaald. Daarnaast ervaart de sector de strakkere regelgeving ook als beknellend voor de uitvoering van met name innovatieprojecten waarbij ruimte nodig is om via trial en error tot een resultaat te komen.

De MA heeft in de loop van 2016 geconstateerd dat het aantal uit openstellingen geselecteerde concrete acties achterblijft bij de verwachtingen. Uit interne evaluaties en gesprekken met de visserijsector is gebleken dat de volgende oorzaken hiervoor aan te wijzen zijn: striktere en meer gedetailleerde regelgeving, projecten van onvoldoende kwaliteit en een relatief hoge subsidiedrempel.

Het gevolg van striktere en meer gedetailleerde regelgeving is dat dit in sommige gevallen leidt tot afwijzing van de aanvraag, omdat blijkt dat de aanvrager niet altijd voldoet aan de gestelde eisen. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan aanvragen die ingediend worden zonder sluitende begroting, of waarbij de onderzoeksopzet van onvoldoende kwaliteit is. Voor de binnen het EFMZV gehanteerde tendersystematiek geldt daarbij dat uitsluitend informatie die voor de sluiting van de aanvraagtermijn wordt ingediend, meetelt bij de beoordeling van de aanvraag. Aanvullingen en wijzigingen die zijn ingediend na de sluiting van de aanvraagtermijn mogen niet meegenomen worden in de beoordeling. Daarom wordt alle subsidieaanvragers aangeraden om zo vroeg mogelijk een projectplan in te dienen. Immers, subsidieaanvragen die op tijd zijn ingediend, maar ook aanvullingen en wijzigingen die zijn ingediend vóór de sluiting van de aanvraagtermijn, tellen mee bij de beoordeling van de aanvraag. Ook wordt subsidieaanvragers aangeraden om tijdens de openstellingstermijn een quickscan door RVO te laten uitvoeren. Op basis hiervan wordt al in een vroeg stadium door RVO een advies gegeven welke handeling moeten worden uitgevoerd voor een succesvolle aanvraag. Daarnaast streeft de MA ernaar om de regelgeving waar mogelijk te vereenvoudigen, zonder daarbij buiten de door de Europese regelgeving gestelde kaders te treden.

Bij innovatie regelingen wordt gewerkt met een tendersystematiek. Ten behoeve hiervan is een adviescommissie ingesteld die de MA adviseert of de aanvragen voldoen aan de doelstelling van de desbetreffende subsidieregeling en tevens bij tenders adviseert over de rangschikking van de aanvragen. De adviescommissie heeft bij de eerste openstellingen van het EFMZV de MA geadviseerd een aantal projecten af te wijzen omdat zij vond dat de kwaliteit van deze projecten niet voldoende was. De MA zal gezamenlijk met de sector bekijken op welke wijze de subsidieaanvragers het kwaliteitsniveau van de concrete acties verder kunnen verbeteren.

Ten slotte blijkt de relatief hoge subsidiedrempel tot een beperking in het aantal aanvragen te leiden. Voor deze hoge drempel is bewust gekozen om te borgen dat er robuuste projecten worden ingediend, de uitvoeringslasten te beperken en om het fonds beheersbaar te houden. De MA heeft echter geconstateerd dat uit de praktijk blijkt dat er niet voldoende aanvragen voor grote projecten worden ingediend. De minimum subsidiedrempel is bij de laatste openstellingen van 2016 al verlaagd. Op deze wijze kunnen ook minder omvangrijke projecten die van belang zijn voor de visserij- en aquacultuursector voor subsidie in aanmerking komen. Ook voor toekomstige openstellingen zal de drempel worden verlaagd, om beter aan te sluiten bij de draagkracht van de sector. Hiermee wordt gestimuleerd dat er meer subsidieaanvragen ingediend worden.

Bovenstaande zaken hebben tot aanpassing van de regelgeving en de uitvoeringspraktijk rond de openstellingen geleid, maar hebben geen verstrekkende gevolgen voor het uitvoeren van het Operationeel Programma.

5. Informatie over ernstige inbreuken en corrigerende maatregelen

In 2016 zijn er nog geen subsidieaanvragen beoordeeld waarbij is geconstateerd dat een marktdeelnemer een ernstige inbreuk als bedoeld in artikel 10, lid 1 Vo. (EU) nr. 508/2014 heeft begaan. Daardoor zijn er ook nog geen aanvragen niet ontvankelijk voor subsidie verklaard. Daarnaast zijn er voor de geselecteerde concrete acties geen constatering geweest dat een marktdeelnemer de verplichtingen uit artikel 10, lid 2 Vo. (EU) nr. 508/2014 niet heeft nageleefd.

6. Informatie over de maatregelen die zijn genomen ter naleving van artikel 41, lid 8

Artikel 41 is niet opgenomen in het Operationeel Programma van Nederland. Daarom is dit onderdeel niet van toepassing.

7. Informatie over de maatregelen die zijn genomen om de bekendmaking van de begunstigden te waarborgen

In 2016 is de lijst met geselecteerde concrete acties drie maal ververst. De lijst wordt gepubliceerd op www.rvo.nl, op de pagina "resultaten operationeel programma" Via deze pagina wordt ook andere

informatie gegeven over de resultaten van het programma, zoals de jaarverslagen en is een verwijzing opgenomen naar Europa om de Hoek. Europa om de Hoek is het gezamenlijk platform voor alle ESI-fondsen, hier staan nog geen EFMZV-projecten op.

8. Activiteiten in verband met het evaluatieplan en samenvatting van de evaluaties

In het evaluatieplan is een aantal acties opgenomen. De ex-ante evaluatie is uitgevoerd en opgenomen als bijlage bij het Operationeel Programma. De gegevensverzameling omtrent resultaatindicatoren en outputindicatoren is een continue proces, dat samenhangt met het verlenen en monitoren van de subsidieprojecten. Dit is geborgd in het IT-systeem.

8.1 Evaluatiebijeenkomst aanlandplicht projecten

In augustus 2016 is de regeling innovatie aanlandplicht geëvalueerd. Hieronder zijn de belangrijkste evaluatiepunten van de regeling innovatie aanlandplicht samengevat.

- De regeling is gericht op samenwerkingsverbanden. Dat blijkt nog erg lastig voor de sector.
- De hoge subsidiedrempel vormde een drempel. Hierdoor is een aantal mogelijke projecten waarschijnlijk niet ingediend.
- Vanuit de sector kwamen veel complimenten voor de samenwerking met de MA. Wel vond de sector dat de MA erg veel vragen stelt, die vaak zeer gedetailleerd zijn.
- Niet alle informatie over de openstelling stond tijdig online. Voor de informatiebijeenkomst waren niet alle partijen uitgenodigd. Hierin zijn verbetering aangebracht, communicatie blijft echter een aandachtspunt.
- Het duurt drie maanden om een regeling op te stellen en drie maanden om een regeling uitvoeringstechnisch in te regelen. Dit leidt ertoe dat niet altijd flexibel kan worden ingespeeld op de behoeften van de markt.
- De adviescommissie was kritisch over de kwaliteit van de ingediende projecten. De projectopzet van de ingediende projecten was enigszins aan de magere kant.

8.2 Evaluatiebijeenkomst innovatie rendementsverbetering

In augustus 2016 is de regeling innovatie rendementsverbetering geëvalueerd. In deze evaluatie kwamen in grote lijnen dezelfde punten naar voren als bij de evaluatie innovatie aanlandplicht. Daarnaast kwam het volgende naar voren:

- Er zijn geensubsidieaanvragen goedgekeurd, doordat de subsidiabele kosten bij alle aanvragen – al dan niet na correctie voor onjuiste kostenopgave – onder de subsidiedrempel van € 500,000 lagen.
- Er zaten geen projecten bij met grote impact.

8.3 Jaarlijkse evaluatiebijeenkomst

In mei 2016 heeft de eerste jaarlijkse evaluatiebijeenkomst EFMZV plaatsgevonden. Deze had vooral betrekking op het jaar 2015. In februari 2017 heeft de jaarlijkse evaluatiebijeenkomst EFMZV over het jaar 2016 plaatsgevonden. Hierbij was een brede vertegenwoordiging van alle afdelingen die binnen EZ bij de uitvoering van het EFMZV betrokken zijn aanwezig. Deze evaluatiebijeenkomst had tot doel gezamenlijk verbeterpunten te identificeren en vervolgacties te beleggen.

In het afgelopen jaar is de op het EFMZV van toepassing zijnde nationale regelgeving aangepast. Zo zijn de beleidsregels verlagen EFMZV ingevoerd. De procedure omtrent overheidsopdrachten is herzien, de subsidiedrempel is verlaagd en de begrippen wetenschappelijke en technische organisatie zijn gescheiden. Daarnaast zijn meerdere kleinere wijzigingen in wet- en regelgeving doorgevoerd. Doorgaans om de regels waar mogelijk te vereenvoudigen, of zaken te verduidelijken.

Uit de evaluatie van het subsidieproces zijn de volgende punten naar voren gekomen:

- Een aandachtspunt bij de subsidie blijft de uitputting van de regelingen.
- Er is tevredenheid over de samenwerking bij het opstellen van de regelingen.
- De voorbereidingstijd van 6 maanden voor het opstellen van een regeling bleek steeds nodig.
- De aanvraagperiode is standaard op 2,5 maand gesteld. Aanvragers wachten helaas vaak te lang met het indienen van hun aanvragen.
- De MA heeft de mogelijkheid ingevoerd worden om quickscans uit te laten voeren. Deze mogelijkheid is positief ontvangen.
- Een aantal aanvragen bij innovatie aquacultuur zijn te laat beoordeeld. Aanvragers hebben geen stappen ondernomen, er is wel wekelijks contact onderhouden en de startgesprekken hebben inmiddels plaatsgevonden. Deze zijn zeer positief verlopen.
- Er zijn zorgen over de aanlandplicht projecten. Deze zijn verleend half februari 2016, maar kunnen in 2017 pas beginnen. De reden hiervan was de late verlening van vergunningen.

Uit de evaluatie van de overheidsopdrachten zijn de volgende punten naar voren gekomen:

- Voor de overheidsopdrachten stond 2016 in het teken van het verder uitwerken van de interne procedures. Zo is de rol van het Comité van Toezicht bij de selectie van overheidsopdrachten veranderd. Daarnaast is nader uitgewerkt hoe de financiële stromen binnen EZ zullen lopen. Het kost veel tijd om alle procedures helemaal uit te werken.
- De interne monitoring blijkt nog niet helemaal goed te werken. Hier zullen we meer aandacht aan moeten geven. Het uitblijven van deelbetalingen hangt hiermee samen. We hebben intern geen pressiemiddelen om af te dwingen dat de verschillende dienstonderdelen meewerken aan de in te dienen declaratie bij de commissie.

9. Publiekssamenvatting

9.1 Focus van het programma

De Europese Unie en de Nederlandse overheid willen met het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV) bijdragen aan de verwezenlijking van het nieuwe Gemeenschappelijk Visserijbeleid. Het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV) heeft een looptijd van 2014 tot 2020. Iedere EU-lidstaat krijgt een deel van dit fonds om de vissector te steunen.

De plannen van de lidstaten zijn vastgelegd in het "Operationeel Programma." Het Nederlandse Operationeel Programma "Duurzaam Vissen voor de Markt" is gericht op: de invoering van de aanlandplicht, verdere verduurzaming van de visserij- en aquacultuur en verbetering van de rendementen in de visserij- en aquacultuurketen. In dit jaarverslag leest u meer over de Nederlandse uitvoering van het Operationeel programma in 2016.

9.2 Uitvoering van het programma per unieprioriteit

In de jaren tot en met 2016 is inmiddels 43.2% van het programmabudget gecommiteerd. In totaal zijn 39 concrete acties geselecteerd. Hiervan zijn er 20 geselecteerd vanuit het proces overheidsopdrachten en 19 vanuit openstellingen. De geselecteerde concrete acties zijn voor een belangrijk deel overheidsopdrachten die op basis van Unieprioriteit 3 en Unieprioriteit 6 zijn uitgezet. Met name het aantal uit openstellingen geselecteerde concrete acties blijft vooralsnog achter bij de verwachtingen.

Unieprioriteit 1 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde visserij, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat.

Voor de Nederlandse visserijsector liggen er volop kansen en uitdagingen op het gebied van duurzaamheid, zoals de vraag naar duurzame visproducten, de implementatie van de aanlandplicht en Natura 2000. Voor deze verduurzamingsopgaven zijn samenwerking en innovatie erg belangrijk. Binnen deze unieprioriteit hebben in 2016 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- Uitvoering regeling innovatie aanlandplicht.
- Uitvoering regeling Jonge Vissers 2015 en openstelling regeling Jonge Vissers 2016. Doel van de regeling Jonge Vissers, is het ondersteunen van vissers jonger dan 40 jaar bij de eerste aanschaf van een vissersvaartuig.
- Openstelling van de subsidieregeling rendementsverbeteringsprojecten. Doel van de regeling is om de rendementen van visserijbedrijven te verbeteren, door financiële ondersteuning te geven bij het intensiveren van technologische ontwikkeling en innovatie.
- Uitvoering opdracht voor uitzet van glasaal. Het doel van dit project is de uitzet van glas- en pootaal, dit om de palingstand in de binnenwateren te verbeteren.
- Uitvoering opdracht pulsonderzoek. Pulsvisserij is een nieuwe vistechneek. In deze opdracht moet duidelijk worden welke effecten deze vistechneek heeft op de natuur.
- Uitvoering opdracht voortzetting kenniskringen. De kenniskringen bestonden uit vissers en wetenschappers en (soms) anderen die werkzaam zijn in de sector, of rondom een specifieke visserij methode, of rondom specifieke thema's die voor meerdere visserijen van belang zijn. De deelnemers konden leren rondom één of meerdere thema's, eventueel kleine experimenten uitvoeren en samenwerken met de wetenschap.
- Voorbereiding van de regeling innovatie visserij en de regeling partnerschappen tussen wetenschappers en vissers, welke in 2017 zullen worden opengesteld.
- Voorbereiding van de opdracht garnalenspuls. Deze opdracht zal vanaf 2017 worden uitgevoerd en is gericht op het in kaart brengen van de effecten van grootschalige toepassing van de pulstechniek in de garnalenvisserij.

Unieprioriteit 2 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde aquacultuur, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat.

De basis voor de verwezenlijking van deze unieprioriteit is het Nationaal Strategisch Plan Aquacultuur. Met betrekking tot deze unieprioriteit wil Nederland zich inzetten voor de intensivering van technologische ontwikkeling, innovatie en kennisoverdracht van de aquacultuursector. Binnen deze unieprioriteit heeft in 2016 de volgende activiteit plaatsgevonden:

- Openstelling regeling aquacultuurinnovatieprojecten. Bij een duurzame aquacultuur horen naast economisch rendement ook aspecten als milieu, gezondheid, welzijn en maatschappelijk

draagvlak. De subsidiemodule is bedoeld om innovaties in de aquacultuur te bevorderen waarbij deze verschillende aspecten van duurzaamheid worden meegewogen. Hierbij kan gedacht worden aan efficiëntere productiemethoden waardoor de economische rentabiliteit wordt verhoogd of aan maatregelen waarmee diergezondheid en welzijn van vissen wordt verbeterd en de nadelige effecten op het milieu worden verminderd.

Unieprioriteit 3 uitvoering van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid.

Nederland zal een substantieel deel van de middelen uit het EFMZV inzetten voor het verzamelen van data over de visbestanden. Daarnaast zal het EFMZV worden ingezet voor het versterken van de naleving in de visserijsector. Binnen deze unieprioriteit hebben in 2016 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- In 2016 is de opdracht datacollectie uitgevoerd. Deze opdracht omvat mariene monitoring van visbestanden.
- In 2016 is daarnaast de datacollectie opdracht 2017-2019 geselecteerd. Deze opdracht is inhoudelijk gelijk aan de datacollectie opdracht 2014 – 2016.
- In 2015 is gestart met een drietal IT-projecten die betrekking hebben op controle en handhaving. Deze projecten hebben betrekking op het door ontwikkelen van de digitale registraties, controles en rapportages in de visserij en het op orde brengen van de dataketen bij controle- en handhaving. De uitvoering van deze projecten loopt in 2016 nog door.
- In 2016 is een viertal IT-projecten gestart dat betrekking heeft op het versterken van de ondersteuning van visserij monitoring, controle en handhaving, het verbeteren van de basis/deelregistraties en het blijven voldoen aan de controle en GVB eisen en eisen op het gebied van internationale visserij gegevensuitwisseling.

Unieprioriteit 5 bevorderen van afzet en verwerking

Meer samenwerking in de visserij- en aquacultuurketen moet leiden tot meer toegevoegde waarde voor keten als geheel. Met betrekking tot deze unieprioriteit zet Nederland daarom in op de Verbetering van de marktstructuur. Binnen deze unieprioriteit hebben in 2016 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- Openstelling regeling productie en afzetprogramma's. Doel van de regeling is om in Nederland gevestigde erkende producentenorganisaties voor visserijproducten en producentenorganisaties voor aquacultuurproducten te ondersteunen bij de voorbereiding van productie- en afzetprogramma's.
- Openstelling regeling afzetbevorderingsprojecten. Doel van de regeling is om steun te verlenen voor afzet- en verwerkingsactiviteiten die marktdeelnemers verrichten om de waarde van de visserij- en de aquacultuurproducten te maximaliseren. Hierin gaat bijzondere aandacht uit naar de bevordering van concrete acties die de integratie van productie-, verwerkings- en afzetactiviteiten in de bevoorradingsketen ten doel hebben, of die bestaan uit innovatieve procedures of methoden.

Unieprioriteit 6 Geïntegreerd Maritiem Beleid

Voor het Nederlandse deel van de Noordzee is het realiseren van een goede milieutoestand een belangrijke uitdaging. Nederland zet met het EFMZV in op de ontwikkeling en implementatie van het Geïntegreerd Maritiem Beleid. Binnen deze unieprioriteit hebben in 2016 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

Projecten met betrekking tot zwerfafval:

- Een project met betrekking tot het inzamelen van scheepsafval. De financiering en de effectiviteit van het inzamelen van scheepsafval is geïnventariseerd voor elf kleinere Nederlandse zeehavens. Dit levert een integraal overzicht op van het scheepsafvalbeheer, de voorzieningen, best practices en mogelijke verbeterpunten van dit beheer.
- Een project met betrekking tot het opruimen van zwerfafval in en langs de rivieren. Dit is een belangrijke aanzet voor het verminderen van de aanvoer van zwerfafval door rivieren naar zee. In 2016 is gestart met het inventariseren van de bestaande zwerfvuilophaalregeling en het verkennen van de mogelijkheid om dit bij Rijkswaterstaat op te schalen.

Een project met betrekking tot onderwatergeluid

- Onderwatergeluid wordt onderscheiden in hard impuls geluid en langdurend achtergrondgeluid. Om de cumulatieve effecten van impuls geluid op vooral zeezoogdieren bij de aanleg van windmolenparken te beoordelen is in internationaal verband een methode ontwikkeld. De methode zal worden toegepast tijdens de planfase en MER-studies bij de aanleg van windmolenparken op de Noordzee.

10. Verslag over de uitvoering van de financieringsinstrumenten

Op dit moment is er geen financieringsinstrument. Er wordt nagedacht over de voor- en nadelen.

11. Beoordeling van de uitvoering van het operationele programma

11.1 Beoordeling van de gegevens en van de vooruitgang die is geboekt bij de verwezenlijking van de doelstellingen van het programma

Unieprioriteit 1 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde visserij, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat.

Tijdens het opstellen van het OP werd vastgesteld dat er voor de Nederlandse visserijsector volop kansen en uitdagingen liggen op het gebied van duurzaamheid. Voor deze verduurzamingsopgaven zijn samenwerking en innovatie erg belangrijk en hier zal Nederland dan ook op inzetten. Investerings zullen alleen worden ingezet om deze innovaties te implementeren. Kennisdeling wordt als een sterkte benoemd en zal met het EFMZV versterkt worden. Met betrekking tot Unieprioriteit 1 is daarom ingezet op doelstellingen a, d en e. Hieronder is per doelstelling uitgewerkt welke voortgang is geboekt.

- 1(a) De beperking van de impact van de visserij op het mariene milieu, met inbegrip van, voor zover mogelijk, het voorkomen en beperken van ongewenste vangsten.

De aanlandplicht is voor de Nederlandse visserijvloot een zware opgave. Om vissers bij het invoeren van de aanlandplicht te faciliteren, heeft Nederland voor het EFMZV ingezet op verdere ontwikkeling van meer selectieve vistuigen, waaronder de pulstechniek. Daarnaast is ervoor gekozen om ook andere duurzame innovaties in de visserij te ondersteunen.

Tot en met 2016 is er slechts één regeling geweest waaruit projecten die bijdragen aan deze doelstelling geselecteerd konden worden. Deze regeling, gebaseerd op artikel 39 Vo. (EU) nr. 508/2014 heeft geleid tot een viertal projecten. Al deze projecten zijn later gestart dan in de eerste instantie was gepland. Daarnaast is er in 2016 glas- en pootaal uitgezet op basis van de Europese instandhoudingsmaatregel. Verder is begonnen met de voorbereidingen van een extra innovatie regeling onder artikel 39 die opengesteld zal worden begin 2017.

De verwachting was dat er eind 2016 aanzienlijk meer projecten zouden zijn geselecteerd die bijdragen aan deze doelstelling. Deels werd verwacht dat de eerste innovatie regeling meer projecten zou opleveren. De hoge subsidiedrempel heeft hier waarschijnlijk aan ten grondslag gelegen (zie ook paragraaf 8.1). Ook werd verwacht dat de tweede innovatie regeling al in 2016 opengesteld zou worden en geselecteerde projecten zou hebben opgeleverd. Deze regeling is echter niet tijdig afgekomen. Deze vertraging is met name ontstaan doordat de start van de implementatie van het EFMZV door zijn complexiteit heeft geleid tot meer benodigde voorbereidingstijd. De openstelling van de investeringsregeling voor duurzame visserij, gebaseerd op artikel 38 (EU) nr. 508/2014 stond initieel gepland in 2016. Verwacht was dat al opengesteld zou zijn geweest en projecten zou hebben opgeleverd. Deze regeling is echter naar achter geschoven omdat uit gesprekken met de sector is gebleken dat het aantal investeringen dat in aanmerking zou komen bij een dergelijke regeling nog zeer beperkt is.

- 1(d) De bevordering van het concurrentievermogen en de levensvatbaarheid van ondernemingen in de visserijsector.

In 2014 stond de primaire sector onder druk door een sterke positie van afnemers, uitdagingen met betrekking tot duurzaamheid en problemen met bedrijfsopvolging. Derhalve is ingezet op het ondersteunen van jonge vissers bij bedrijfsovername en Innoverende investeringen die waarde toevoegen aan visserijproducten kunnen helpen nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen en rendementen te verbeteren.

Het aantal jonge vissers dat zich in de jaren 2015 en 2016 heeft aangemeld om in aanmerking te komen voor steun ligt ver boven verwachting. Er zijn in totaal 9 aanvragen geweest die hebben geleid tot 5 toekenningen. Verwacht werd dat gedurende de loop van de programmaperiode in totaal 5 aanvragen zouden worden gedaan, dit aantal is in de eerste twee jaren reeds gehaald. De openstelling van de investeringsregeling gebaseerd op artikel 42 met betrekking tot toegevoegde waarde, kwaliteit en gebruik van ongewenste vangsten staat gepland voor 2018.

- 1(e) Het bieden van ondersteuning voor de intensivering van technologische ontwikkeling, innovatie, met inbegrip van het vergroten van de energie-efficiëntie, en kennisoverdracht.

Nederland heeft de afgelopen jaren, in nauwe samenspraak met de ondernemers in het viscluster, van innovatie een speerpunt van het beleid gemaakt. Daarom is met betrekking tot de innovaties onder UP1 ingezet op rendementsverbetering in de keten. De samenwerking tussen vissers en wetenschappers, zoals onder de Kenniskringen Visserij is gestart, zou worden voortgezet. Ook was onderzoek gepland met betrekking tot de pulstechniek.

Conform de planning is de samenwerking tussen vissers en wetenschappers zoals onder Kenniskringen Visserij gestart, in 2016 voorgezet. 2016 was het laatste jaar dat het kenniskringen

project in deze vorm heeft plaatsgevonden. Met steun uit het EFMZV wordt vanaf 2017 de vorm van de samenwerking aan de markt overgelaten. Het pulsonderzoek is in 2016 van start gegaan. Ter bevordering van innovatie gericht op rendementsverbetering is in 2016 een regeling opengesteld. Deze regeling heeft geen projecten opgeleverd. Dit kwam doordat de geen van de ingediende projectaanvragen subsidiabele kosten had die, al dan niet na correctie, onder de subsidiedrempel is gezakt (zie hiervoor de evaluatie onder paragraaf 8.2). Voornamelijk hierdoor is het aantal geselecteerde projecten voor deze doelstelling achtergebleven bij de planning.

Het algemene beeld voor unieprioriteit 1 is dat het aantal projecten is achtergebleven bij datgeen dat bij het opstellen van het OP was verwacht. Dit komt voornamelijk doordat een aantal regelingen is uitgesteld. Het vele werk rond de start van het EFMZV en de complexiteit rond het voor de eerste maal openstellen van een regeling liggen hier aan ten grondslag. Daarnaast hebben de opengestelde regelingen minder projecten opgeleverd dan gepland. De hoge subsidiedrempel is vermoedelijk de belangrijkste oorzaak hiervan. Deze drempel is voor toekomstige regelingen reeds naar beneden bijgesteld.

Unieprioriteit 2 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde aquacultuur, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat.

In het Nationaal Strategisch Plan Aquacultuur worden productie van exclusieve en/of streekproducten en de exploitatie van hoogwaardige kennis en producten in binnen- en buitenland als strategische richtingen benoemd. Voor unieprioriteit 2 zijn daarom specifieke doelstellingen a, en eventueel b nagestreefd.

- 2(a) Het bieden van ondersteuning voor de intensivering van technologische ontwikkeling, innovatie en kennisoverdracht

Ten aanzien van de aquacultuur zal het EFMZV vooral inzetten op innovatie om de reeds bestaande hoogwaardige kennis en producten verder te evolueren.

In 2016 is één regeling opengesteld om innovaties in de aquacultuur te bevorderen. De beoordeling van de aanvragen is in 2016 niet afgerond. Het blijkt aanzienlijk meer tijd te kosten dan verwacht om een regeling voor de eerste maal op te stellen. Hieraan heeft de complexiteit van de regelgeving ten grondslag gelegen. Een belangrijke beperking in de verordening is dat uitsluitend aquacultuurondernemers aanvragen mogen indienen, waardoor de producentenorganisatie uitgesloten is van steun. Door de complexiteit is deze innovatieregeling later tot stand gekomen dan in de eerste instantie de bedoeling was. De beoordeling van de aanvragen is eind 2016 nog niet afgerond. Het gevolg hiervan is dat nog weinig te zeggen valt over de bijdrage aan deze doelstelling.

- 2(b) De bevordering van het concurrentievermogen en de levensvatbaarheid van ondernemingen in de aquacultuursector.

Hoewel hierin bij de start van het OP nog niet in wordt voorzien, is het niet uitgesloten dat gedurende de programmaperiode artikel 48 wordt opengesteld ten behoeve van investeringen in aquacultuur. Van deze mogelijkheid is thans nog geen gebruik gemaakt.

Unieprioriteit 3 uitvoering van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid.

Met het nieuwe GVB zijn maatregelen afgekondigd, zoals de aanlandplicht, die extra inspanning vragen ten aanzien van datacollectie en controle. Wat unieprioriteit 3 betreft worden daarom specifieke doelstellingen a en b nagestreefd.

- 3(a) Verbetering en beschikbaarstelling van wetenschappelijke kennis en verzameling en beheer van gegevens.

Een substantieel deel van de middelen van het EFMZV is ingezet voor het verzamelen van data over de visbestanden. Dit omvat mariene monitoring die verplicht is onder de Europese datacollectieverordening (EG-Vo 199/2008). De werkzaamheden die samenhangen met de datacollectie verplichtingen over 2014 en 2015 zijn afgerond. Een klein deel van de werkzaamheden over 2016 zullen in 2017 nog worden uitgevoerd. Dit is conform verwachting. De uitvoering van de werkzaamheden ligt op schema.

De voor de datacollectie gemaakte kosten zijn nog niet gedeclareerd. Een declaratie was in de voorliggende periode wel voorzien. De complexiteit van de verantwoording ligt ten grondslag aan het uitblijven van een declaratie.

- 3(b) Het bieden van ondersteuning voor monitoring, controle en handhaving, het versterken van de institutionele capaciteit en efficiënte overheidsdiensten, zonder de administratieve lasten te vergroten.

Het EFMZV zal worden ingezet voor het versterken van de naleving in de visserijsector. Nederland zal zoveel mogelijk willen aansluiten op Europese trajecten in dit verband en waar nodig zullen nationaal eigen initiatieven worden ontwikkeld.

Hieraan is invulling gegeven door een zevental IT projecten te selecteren. Van een deel van de projecten ligt de uitvoering op schema. Een deel van de projecten start trager dan verwacht.

Voor deze projecten zijn nog geen kosten gedeclareerd. Een declaratie was in de voorliggende periode wel voorzien. De complexiteit van de verantwoording ligt ten grondslag aan het uitblijven van een declaratie.

Unieprioriteit 5 bevorderen van afzet en verwerking

In het Nederlandse viscluster is een scala aan bedrijven actief. Met deze ketenschakels, die ook een belangrijke rol spelen bij import en (re)export is Nederland in de afgelopen jaren een draaischijf voor vis geworden, die de opdracht heeft om duurzaam te opereren. Het versterken van innovatie en samenwerking tussen verschillende schakels in de keten is nodig om het viscluster in Nederland toekomstbestendig te maken. Voor unieprioriteit 5 zal specifieke doelstelling a nagestreefd worden.

- 5(a) De verbetering van de organisatie van de markt voor visserij- en aquacultuur-producten.

PO's krijgen een belangrijkere rol, gelet op de grotere omvang van de projecten. Zoals voorgenomen is er in 2016 een regeling opengesteld om producentenorganisaties steun te verlenen voor het

opstellen van productie- en marketingplannen in het kader van art. 7 van de gemeenschappelijke marktordening. 9 van de 10 aanvragen zijn goedgekeurd, dit is conform verwachting.

De aanlandplicht heeft ook consequenties voor de keten. Om de afzet van bijvangstrendabel te maken moet dus gekeken worden naar nieuwe afzetmarkten buiten de humane voedselketen, zonder dat deze afzetmarkt een artificieel afzetkanaal wordt. Deze uitdaging vergt nieuwe samenwerking met nieuwe ketenpartners. Hiertoe is in 2016 een openstelling van een regeling gebaseerd op artikel 68 geweest. Het blijkt aanzienlijk meer tijd te kosten dan verwacht om een regeling voor de eerste maal op te stellen. Hieraan heeft de complexiteit van de regelgeving ten grondslag gelegen. Hierdoor is deze innovatie regeling later tot stand gekomen dan in de eerste instantie de bedoeling was. De beoordeling van de aanvragen is eind 2016 nog niet afgerond. Hierdoor valt nog weinig te zeggen over de bijdrage aan deze doelstelling.

Unieprioriteit 6 Geïntegreerd Maritiem Beleid

Voor het Nederlandse deel van de Noordzee is goed zicht op de belangrijkste (toekomstige) bedreigingen voor de Noordzee. Voor unieprioriteit 6 wordt ingezet op specifieke doelstelling 6.

- 6 Ontwikkeling en implementatie van het Geïntegreerd Maritiem Beleid

Nederland zal zich vooral richten op de grootste risico's in het relatie tot het bereiken van de goede milieutoestand in 2020, in het licht van de implementatie van de Kaderrichtlijn mariene strategie, en het daarmee stellen van randvoorwaarden voor Blue Growth op de korte termijn. Alle activiteiten om kennisleemten met betrekking tot zwerfvuil in zee en onderwatergeluid in te vullen, zullen zo veel mogelijk voortbouwen op door de EU geïnitieerde kennisinitiatieven en zullen daar zo mogelijk een aanvulling op vormen.

Zoals is voorgenomen, zijn alle geselecteerde projecten gericht op zwerfafval en onderwatergeluid. Er zijn in totaal zeven projecten geselecteerd, waarvan vijf betrekking hebben op zwerfafval en twee op onderwatergeluid. Al deze projecten zijn geselecteerd op basis van artikel 80. Inmiddels is van een drietal projecten de uitvoering gestart. Verwacht was dat inmiddels een groter aantal projecten zou zijn gestart en dat een aantal projecten verder zou zijn in de uitvoering. Deze vertraging is met name opgelopen doordat de processen en procedures omtrent het financieren van overheidsopdrachten uit een Europees Fonds nog niet geheel ontwikkeld waren. De performance is hierdoor achter gebleven bij de verwachting.

11.2 Beoordeling of de geboekte vooruitgang voldoende is om de mijlpalen en streefdoelen uiteindelijk te bereiken

Unieprioriteit 1 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde visserij, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat.

De outputindicator voor 2018 van unieprioriteit 1 is vastgesteld op 6 afgeronde projecten. Hieraan is een financiële indicator gekoppeld van €3.580.000,-. In het prestatiekader zijn voor deze unieprioriteit de artikelen 38 en 39 Vo. (EU) nr. 508/2014 opgenomen.

De investeringsregeling gebaseerd op artikel 38 Vo. (EU) nr. 508/2014 die zou moeten bijdragen aan het aantal afgeronde projecten in 2018 is nog niet opengesteld. Dit heeft invloed op de output- en financiële indicatoren. Momenteel wordt er haast gemaakt met het opstellen van deze regeling. Of de outputindicator wordt gehaald is geheel afhankelijk van het aantal projecten dat op basis van deze toekomstige regeling zullen worden geselecteerd. Het risico dat de in de outputindicator gestelde doelen niet worden gehaald is reëel.

Verwacht wordt dat de uitkomsten van de investeringsregeling onvoldoende budget zullen wegzetten om de doelstellingen van de financiële indicator te behalen. Wel zijn er voldoende bedragen te declareren op basis van projecten onder andere artikelen van unieprioriteit 1 om de financiële indicator te behalen. Wanneer de financiële indicator is gekoppeld aan artikelen 38 en 39 dan is het onwaarschijnlijk dat de doelen die vastgesteld zijn in deze indicator gehaald worden. Wanneer de financiële indicator is gekoppeld aan de gehele Unieprioriteit dan kunnen de doelen wel gehaald worden. Waar de financiële indicator aan gekoppeld is, is momenteel onduidelijk. Hierover dient uitsluitend van DG Mare komen.

De outputindicator voor 2023 van unieprioriteit 1 is vastgesteld op 60 afgeronde projecten. Hieraan is een financiële indicator gekoppeld van € 28.640.000,-. Er zijn momenteel nog geen aanwijzingen dat aan deze streefdoelen niet zullen worden gehaald.

Unieprioriteit 2 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde aquacultuur, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat.

De outputindicator voor 2018 van unieprioriteit 2 is vastgesteld op 0 afgeronde projecten. Hieraan is een financiële indicator gekoppeld van €750.000,-. In het prestatiekader is voor deze unieprioriteit uitsluitend artikel 47 Vo. (EU) nr. 508/2014 opgenomen.

Er zijn geen aanwijzingen dat de outputindicator niet gehaald zal worden. De openstelling van de regeling innovatie aquacultuur, welke is gebaseerd op artikel 47 Vo. (EU) nr. 508/2014, vond later plaats dan gepland. Hierdoor is onzeker of de financiële indicator zal worden gehaald. Het al dan niet behalen van deze indicator is geheel afhankelijk van tussentijdse betalingen van projecten die onder deze regeling worden geselecteerd en van de geselecteerde projecten uit de in 2017 geplande tweede openstelling. De performance is door de vertraging minder goed dan verwacht.

Het risico dat er onvoldoende zal worden gedeclareerd om te voldoen aan de financiële indicator is reëel. Er wordt daarom momenteel overwogen om een revolverend fonds voor de aquacultuur op te zetten. De ervaring met het EVF hebben aangetoond dat met name in de aquacultuur behoefte lijkt aan een revolverend fonds. Wanneer het in dit fonds gestorte budget snel kan worden gedeclareerd, kan daarmee aan de financiële indicator worden voldaan.

De outputindicator voor 2023 van unieprioriteit 2 is vastgesteld op 13 afgeronde projecten. Hieraan is een financiële indicator gekoppeld van €6.560.000,-. Er zijn momenteel nog geen aanwijzingen dat aan deze streefdoelen niet zullen worden gehaald.

Unieprioriteit 3 uitvoering van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid.

De outputindicator voor 2018 van unieprioriteit 3 is vastgesteld op 1 afgerond project. Hieraan is een financiële indicator gekoppeld van €12.000.000,-. In het prestatiekader is voor deze unieprioriteit alleen artikel 77 Vo. (EU) nr. 508/2014 opgenomen. De verwachting is dat dit jaar het project datacollectie 2014-2016 wordt afgesloten. In 2017 en 2018 zijn een aantal zeer omvangrijke declaraties van dit project gepland. We verwachten derhalve dat het halen van zowel de outputindicator als de financiële indicator geen problemen zal opleveren. De performance komt overeen met de verwachting bij opstellen van het OP.

De outputindicator voor 2023 van unieprioriteit 3 is vastgesteld op 2 afgeronde projecten. Hieraan is een financiële indicator gekoppeld van € 33.344.080,-. Er zijn momenteel nog geen aanwijzingen dat aan deze streefdoelen niet zullen worden gehaald.

Unieprioriteit 5 bevorderen van afzet en verwerking

De outputindicator voor 2018 van unieprioriteit 5 is vastgesteld op 2 afgeronde projecten. Hieraan is een financiële indicator gekoppeld van €800.000,-. In het prestatiekader is voor deze unieprioriteit uitsluitend artikel 68 Vo. (EU) nr. 508/2014 opgenomen. Er zijn nog geen projecten geselecteerd op basis van de regeling die is gebaseerd op artikel 68 Vo. (EU) nr. 508/2014 . Het is onwaarschijnlijk dat voor eind 2018 al projecten zullen zijn afgerond. Ook is hierdoor onzeker of de financiële indicator zal worden gehaald. Het al dan niet behalen van deze indicator is geheel afhankelijk van projecten die onder deze regeling worden geselecteerd. Het risico dat er onvoldoende zal worden gedeclareerd om te voldoen aan de financiële indicator is reëel. De performance is door de vertraging minder goed dan verwacht. Hierop zijn nog geen mitigerende acties ondernomen.

De outputindicator voor 2023 van unieprioriteit 5 is vastgesteld op 6 afgeronde projecten. Hieraan is een financiële indicator gekoppeld van € 2.800.000,-. Er zijn momenteel nog geen aanwijzingen dat deze streefdoelen niet zullen worden gehaald.

Unieprioriteit 6 Geïntegreerd Maritiem Beleid

De outputindicator voor 2018 van unieprioriteit 6 is vastgesteld op 1 afgerond project. Hieraan is een financiële indicator gekoppeld van €400.000,-. Inmiddels zijn zeven projecten geselecteerd op basis van artikel 80, waarvan twee onder artikel 80.1b. Alleen deze twee projecten kwalificeren voor de financiële indicator. Het is nog onzeker of voor eind 2018 een project afgerond zal zijn. Of het mogelijk is om voor eind 2018 voldoende te declareren om de doelstelling van de financiële indicator te halen is tevens onzeker.

De outputindicator voor 2023 van unieprioriteit 6 is vastgesteld op 3 afgeronde projecten. Hieraan is een financiële indicator gekoppeld van € 2.152.000,-. Er zijn momenteel nog geen aanwijzingen dat deze streefdoelen niet zullen worden gehaald.

12. Horizontale beginselen van de uitvoering

12.1 Beoordeling van de uitvoering van specifieke maatregelen inzake partnerschap en meerlagig bestuur

Het EFMZV wordt geïmplementeerd in overeenstemming met verschillende stakeholders. Bij de keuze van de leden van het Comité van Toezicht zijn de bepalingen uit de Code of Conduct als uitgangspunt genomen. In het Comité zitten vertegenwoordigers uit de volgende partners:

- het Bestuurlijk Platform Visserijgebieden;
- de aanvoer/PO's van de visserij- en aquacultuursector;
- de afzet en verwerking van de visserij- en aquacultuursector;
- de wetenschap (behartigt ook datacollectie);
- de NGO's (behartigt beide horizontale thema's);
- de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (behartigt controle en handhaving);
- het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (behartigt GMB).

Het CvT wordt telkens vroegtijdig en volledig betrokken bij de evaluaties. Tijdens het eerste overleg van het jaar ontvangt het CvT de conclusies van de jaarlijkse evaluatiebijeenkomst en het jaarverslag over het voorgaande jaar. Dit is ook het moment waarop het CvT het voorgaande jaar zal evalueren. Deze evaluatie vindt plaats aan de hand van:

- financiële gegevens (uit het jaarverslag);
- de resultaatindicatoren (uit het jaarverslag);
- resultaten van kwantitatieve analyse (in voorkomende gevallen);
- de doelstellingen van het fonds.

Verder ontvangt het CvT tijdens de eerste vergadering van het jaar een overzicht van de evaluatieactiviteiten van het voorgaande jaar en de uitkomsten hiervan. Het CvT monitort daarnaast of de MA zich aan het eigen evaluatieplan houdt. Dit plan zal tijdens het eerste CvT van het jaar telkens worden meegezonden. De evaluaties die in de periode tot de volgende vergadering zullen plaatsvinden, zullen in het CvT worden aangekondigd.

12.2 Beoordeling van de uitvoering van specifieke maatregelen inzake bevordering van gelijkheid van mannen en vrouwen en non-discriminatie

Gelijke kansen voor man en vrouw en het beginsel van non-discriminatie zijn al sinds jaren beleid van de Nederlandse overheid. Het spreekt dan ook voor zich, dat mannen en vrouwen gelijk behandeld zullen worden, wanneer zij een beroep willen doen op financiering van projecten met middelen uit het EFMZV. Discriminatie op welke grond dan ook is uit den boze. In het operationele programma wil de Nederlandse overheid het beleid om gelijke kansen te waarborgen continueren. Wanneer potentiële begunstigde subsidie aanvragen, wordt altijd uitgevraagd of niet gediscrimineerd zal worden. Wanneer begunstigde niet aangeeft dat niet zal worden gediscrimineerd, dan is dit grond voor het weigeren van subsidie.

12.3 Beoordeling van de uitvoering van specifieke maatregelen inzake duurzame ontwikkeling

Duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen zijn de afgelopen jaren belangrijke maatschappelijke thema's geworden en stellen de visserijsector voor nieuwe uitdagingen. Zoals aangegeven in de strategie, is verduurzaming van de visserij- en aquacultuursector bij het EFMZV de

belangrijkste prioriteit. De volgende ondernomen acties dragen in meerdere of in mindere mate bij aan duurzame ontwikkeling:

- Uitvoering regeling innovatie aanlandplicht (artikel 39, Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Openstelling regeling rendementsverbeteringsprojecten (artikel 26, Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Uitvoering opdracht voor uitzet van glasaal (artikel 37, Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Uitvoering opdracht pulsonderzoek (artikel 28, Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Uitvoering opdracht voortzetting kenniskringen (artikel 28, Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Voorbereiding openstelling regeling innovatie visserij (artikel 39 en 44, Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Voorbereiding openstelling partnerschappen tussen wetenschappers en vissers (artikel 28 en 44, Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Openstelling regeling aquacultuurinnovatieprojecten (artikel 47, Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Openstelling regeling afzetbevorderingsprojecten (artikel 68, Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Selectie van de opdracht garnalenpuls (artikel 28 Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Uitvoering van de twee opdrachten met betrekking tot zwerfafval (artikel 80 Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Uitvoering van de opdracht met betrekking tot onderwatergeluid (artikel 80 Vo. (EU) nr. 508/2014).

De regeling innovatie aanlandplicht is gericht op de aanlandplicht. De regelingen innovatie visserij, partnerschappen tussen wetenschappers en vissers en afzetbevorderingsprojecten zijn mede gericht op de aanlandplicht. Ook de opdracht voortzetting kenniskringen is mede gericht op de aanlandplicht. De opdracht uitzet van glasaal is gericht op instandhouding van de biodiversiteit. De overige opdrachten en regelingen hebben betrekking op andere aspecten van duurzaamheid.

13. Verslag over de steun die is gebruikt voor doelstellingen op het gebied van klimaatverandering

Zie hiervoor de bijlage, tabel 4.